Valiokunnan mietintö StVM 8/2015 vp─ HE 95/2015 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 95/2015 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- hallitusneuvos Esko Salo, sosiaali- ja terveysministeriö
- asiantuntija Miia Kannisto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- ekonomisti Joonas Rahkola, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- työmarkkina-asiain päällikkö Harri Hellstén, Suomen Yrittäjät ry
- asiantuntija Samppa Koskela, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- toimitusjohtaja Janne Metsämäki, Työttömyysvakuutusrahasto

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:
- Akava ry
- KT Kuntatyönantajat.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2016 työttömyysvakuutusmaksut.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,15 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 1,00 prosenttia palkasta palkkasumman 2 044 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 3,90 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,46 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 1,00 prosenttia palkasta.

Valmis
5.1

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,00 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 2 044 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,45 prosenttia palkasta.

Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,00 prosenttia palkasta palkkasumman 2 044 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,78 prosenttia palkasta.

Omavastuumaksun palkkasummarajoja ehdotetaan muutettavaksi siten, että täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi vähintään 32 712 000 euroa. Omavastuumaksua ei perittäisi yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi enintään 2 044 500 euroa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksuja ehdotetaan vuonna 2016 korotettavaksi 0,50 prosenttiyksiköllä. Korotustarve perustuu työttömyyden ja siitä aiheutuvien menojen kasvuun. Talouden kehityksen arvioidaan olevan ensi vuoden aikana edelleen vaatimatonta ja työttömien työnhakijoiden määrän odotetaan lisääntyvän.

Korotetuilla maksuprosenteillakin tulee työttömyysvakuutusrahaston tulos olemaan alijäämäinen vuonna 2016. Suhdannepuskuri, jonka avulla tasataan ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvia työttömyysvakuutusmaksujen muutoksia, on käytetty loppuun, ja se on nyt toisena vuonna peräkkäin miinuksella. Työttömyysvakuutusrahasto on joutunut ottamaan velkaa kattaakseen menoja, joita maksutuloilla ei ole pystytty kattamaan. Rahastolla arvioidaan olevan velkaa kuluvan vuoden lopussa 880 miljoonaa euroa, mikä on enemmän kuin mitä vuosi sitten ennakoitiin. Ensi vuonna velan määrän odotetaan edelleen kasvavan maksujen korotuksista huolimatta. Rahaston oman arvion mukaan velan määrä tulee vuoden 2016 lopussa olemaan noin 1,3 mrd. euroa. Rahasto voi käyttää velkarahoitusta laissa määrätyn rajan puitteissa. Velan sallittu enimmäismäärä on viiden prosenttiyksikön työttömyysasteesta aiheutuvien vuotuisten menoja määrä eli vuonna 2016 yhteensä noin 1,6 mrd. euroa. Työttömyysvakuutusmaksuissa arvioidaankin olevan korotuspainetta myös vuonna 2017.

Valiokunta pitää esitettyjä maksujen korotuksia välttämättöminä. Valiokunta toteaa, että maksujen nousupaineen hillitsemiseksi ja työttömyysvakuutusrahaston alijäämän pienentämiseksi tulisi ensisijaisesti kyetä taittamaan työttömyyden kasvua ja edistää työnhakijoiden työllistymistä samoin kuin uusien työpaikkojen syntymistä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 95/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Valiokunnan mietintö StVM 8/2015 vp

Helsingissä 17.11.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Kristiina Salonen sd
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää